

Ömlesztett hírmorzsák

Szerző Administrator

2016. március 10.

Utolsó frissítés 2016. március 10.

Események sodrában

Tallózás megjelenés előtti "aktív" fotókból, egy interjú a Keresztény Életnek (megjelent: március 2-án), egy fésületlen interjú Pest Megye Lapjának (megjelent: március 7-én), lesz maconkai Palóc Nemzeti Ünnepe, egy órási TV-s beszélgetés a Szentendre TV-ben, közreműködés a Művészetbarátok Körében, Szeretettel lemezbemutató Kudlik Julival Érden, majd Üllön. Czigány György Böjti dal - Szvorák Katinak ajánlva.

Fésületlen válaszok Pásztor Diánának - Pest Megye Lapja márciusi számába, mely március 7-án jelent meg - A megjelent írás mellékelve!

A népzene felé fordulástól mit várt pályája ezen szakaszának elején?

Mindig is érezte, hogy ez lesz az Ön útja, s a sikerek ezt folyamatosan erősítették Önben, vagy voltak félelmei, esetleg rossz tapasztalatai is?

Hihetetlenül fogékony és nyitott, de egyben gátlásos gyermek voltam:

távolugrásban versenyt nyertem, röplabdáztam, szavaltam, szerkesztettem a pionírok faliújságját, rajzaim versenyeken nyertek, a Szabadság, szerelem operettben Judit szerepét alakítottam, énekeltem sanzonokat ötórás teákon, voltam kórustag. Énekesi példaképem Kovács Kati lett, akinek dalaival még a szlovák táncdalversenyeken is feltűnést keltem. Táncoltam és daloltam a fülekpüspöki Palóc Néptáncgyűttesben, itt döbbenve rá arra az ősi erőre, amely népdalainkban rejlik. Ezt erősítette Pinc falu közösségének templomi éneklése, ahol egykoron önazonos volt mindenki. Ez a kicsi falu volt nekem kis gyermekként a világ közepe, ahol a magyar nyelv egészen más többségűt tartalmaz, áthallást kapott, mint az anyaországban. Pályám kezdetén, akárcsak most is, teljesen ösztönszerűen fogadom az élet adta örömeit, ajándékokat. Utamat sokan siker-storynak érezhetik, pedig nem sikerre vágytam, a karrier szó még jobban irritál, egyszerűen csak örültem, hogy énekelhetek és mások örömeit lelik ebben. A mai napig minden fellépés előtt izgulok. Rossz tapasztalataim tucatjával voltak és vannak, de ezeket gyorsan elfelejtem. Különben nem lehetnék boldog és a művészetem se lenne hiteles és őszinte.

Mesélt már arról, hogy Felvidéken a magyarsága, a mai Magyarország területén pedig felföldisége okán bélyegezték meg. Pest megyében, a Pest megyei emberek között sikerült otthonra találnia?

Az egykori Csehszlovákiában sokszor "magyarka" voltam és az egyetemre átkerülve még az elit Eötvös kollégiumban is az 1981-es Röpülj páva versenyig én voltam a "cseh", a "szlovák", olykor "csehszlovák" lány, aki akcentussal bár, "de jaj de szépen" beszél magyarul. Ekkortájt kaptam a Parlamentben Pozsgay Imrétől a Népművészet Ifjú Mestere címet, melyet csehszlovák állampolgárként nem lehetett könnyek nélkül átélni. Összekuszált lelkem lassan kezdett megválni őseim palóc nyelvjárásától és palóc humorom is elindult sorvadni. Nehéz évek voltak ezek a duplakisebbséginek, a palóc-magyarnak, a vidékinek. Az anyaország ugyan befogadott, de lelki nyugalmat akkor éreztem igazán, amikor megtaláltuk Pest megyében Pilisszentlászlót, ahol otthont teremtettem. Ez a Felvidékre emlékeztető, egykoron csak szlovákok lakta kis falu, a Dunakanyar, de Pest megye számos tája, falva adta a biztonságot, mert a vidéki ember lélekben más, a falusiak őszintébbek és természetesebbek. Megmaradva nosztalgizáló felvidékinek, lassan pilisi lokálpatrióta lettem, aki nemcsak a tájat, de a lakosokat is imádja, örülve a sokszínű Pest megyének, a Dunakanyarnak, ahol sok nemzetiség, kultúra él együtt. Jóleső érzés, hogy az idősebb szentlászlóiakat "Daj Bozse dobry gyennyel!" köszöntöm és ezt örömmel viszonzják.

Mi az, ami ennyi bejárt ország, számtalan város és kultúra megismerése után is még mindig különlegessé teszi az Ön számára Pilisszentlászlót?

Legalább 50 ország tájait, lakóit ismerhettem meg, de a legszebb érzés mindig a hazatérés. Kinézek házunk ablakából látva a pilisi hegyeket és elmerengek. Ez is a gyerekkoromat idézi, hisz húszéves koromig a Nógrád és Gömör lankái, a Karancs dombjai sejtettek fel szemem előtt. Egyébként is nagyon hegyimádó vagyok, mert izgat a hegyen túli világ. Szentlászlón nemcsak tájélményem van, de az itt lakók egyszerű és befogadó szeretete is nagyon jól esik. Negyedszázada még kútra jártunk ivóvízért, fát aprítottunk. Leggyakrabban Somsich Mária néni bölcs szavait lestük, mert az ő nemessége példaértékű volt. Gyakran futkározott Mária nénihez "Saul fia" is, azaz Röhrig Géza, aki egy ideig falunkban bűjt meg. Érdekes, hogy Pilisszentlászlón jut 1000 főre a legtöbb Kossuth-díjas. Rajtam kívül Krasznahorkai László is itt él és alkot. Most a Pest megyei díszpolgári cím azért nagyon kedves nekem, mert azoktól kaptam, akik közt mindennapjaim élelem és még inkább erősíti bennem a lokálpatriotizmust.

34 önálló tematikus album, több ezer fellépés. Az előadókat ma már sokan inkább szolgáltatóknak, rosszabb esetben valamiféle árucikknek tekintik. Hogyan lehet ebben a világban megőrizni a hivatástudatot? Önnek mi segít ebben, mitől tud még mindig ilyen szeretettel fordulni a közönségéhez?

A művész mindenkori feladata a szellemi-lelki szabadság hívének maradni, így se szolgáltatónak, se árucikknek nem érzem magam, hiszen szájról-szájra terjedek, akár a népdal. Közel négy évtized alatt egy hónapig volt menedzserem és az önmenedzselés életidegen tölem, sőt "önártalmasnak" érzem. A világ minden részére szinte kizárólag kis közösségek hívtak és majd mindenüvé vissza is hívnak. Egyre fokozottabban érzem a művészetek fontosságát, lelkeket gyógyító hatását ebben a felfordult világban. Gyakori szólókoncertjeimen sokszor látok síró szemeket, gyakran nekem is könnybe lábad a szemem...

Munkája mellett a családi teendők is sok örömteli kötelességet jelentenek a mindennapjaiban. A népszerű művésznő és a szeretett anya, nagymama szerepét, s az ezzel járó feladatokat hogyan tudja összeegyeztetni? Hogy néz ki egy átlagos napja - már ha van ilyen?

Átlagos napra valóban vágyom, de mindig keresztül húzza valami. Heti bontásban: minimum két nap örömteli unokázás, két nap énektanítás, két-három fellépés, egy-egy alkalmi megjelenés, egy nap pedig a ház körüli teendők. Évente kétszer-háromszor legalább egy kéthetes periódus a kikapcsolódásé, az utazásé. Ezek nagyrészt messze a városi civilizációtól történnek: egy világvégi alföldi tanyán, nyaralás egy három lakosú faluban, az Alpok menedékházaiban, a laoszi őserdőben, elhagyatott fjordokban, különböző majdnem lakatlan szigetek öbleiben...

Akad olyan idő, amit csak önmagára szánhat?
Ezt az időt mire fordítja a legszívesebben?

Egykoron mindennek megvolt az ideje. Mára a káosz a jellemző. Az önmagamra szánt időm nagyon kevés, bár tudatosan igyekszem lelassítani az idő pergését. A népdal, akár a hit, mint meggyőződés és lelki megnyilvánulás kötött és mély alázatot követel. Ezeket a tulajdonságokat kaptam anyai paraszt felmenőimtől és apai ágon, mint juhász-ivadék a szárnyalás, a szabadság örömét örökölhettem. Mindkettőt egyszerre élvezem, bár bölcsőbbé válva egyre inkább a szabadság, a függetlenség érzetét élvezem, ilyenkor a kertünkben "kapirgálok", gyomlállok, de közben lelkem szárnyal. Imádom bámulni az eget, nézni a felhők játékos vonulását, figyelni a madarak énekét, gyönyörködni röptükben, vagy csak úgy hallgatni a természet ezernyi apró nesztét. Igyekszem sokat olvasni. Mostanában leggyakrabban az "emberi psziché" többféle módon való megközelítése izgat, így Polcz Alaine, Feldmár, Popper és Szepes Mária gondolatait fűzöm tovább. Jelenleg Lesznai Anna kétkötetes családregejényével "bajlódom", élvezve mély kor- és emberrajzát. Leginkább zenét hallgatok, tévénk 25 éve nincs.

Lelki éghajlatom a csend élvezését óhajtja, mert a csend, akár a halk ima, befelé fordít. Nem vagyok csacsogós hölgyemény. Juhász nagyapám ajkát is csak ritkán hagyta el a szó, de az messzire hallatszott...

A legtöbb ember menekül a csend elől, nem tud vele mit kezdeni, mert így szembesülnie kellene önmagával. A legtöbb ember önmaga elől menekül.

A képzelőerőm néha olyan erős, hogy a legnagyobb ricsajban is sikerül belső csendet teremtenem. Néha úgy érzem, a csend sokszor beszédesebb, főleg ha megfelelő helyen "hangzik el". Kudlik Julival készített első lemezünkön nem véletlenül szólunk szövegben és dalban a hatalom szeretete helyett, a szeretetet hatalmáról. Julit idézve: "Manapság a rosszak azért olyan erősek, mert a jók olyan gyöngék." Bármerre járunk, tapasztaljuk, hogy ma még inkább éhes mindenki a szeretetre, az odafigyelésre, megértésre. A zsarnokság tehetetlen a szeretettel szemben. Ezt igyekszem szolgálni dalaimmal. Többször említettem már optimista hitem egyik alap gondolatát: "Ahol felcsendül az ének, ott megszelídül a lélek!". Nemcsak énekkel és csennel közelíték világunkhoz, de igyekszem esetlen őszinte szavakkal is.